

TANRI'NIN DİNİ İSLAM¹ VE KİTABI KUR'ÂN²

Hüseyin ATAY*

Hz Muhammed kırk yaşına geldiği zaman ona *vahiy*, yani *Kur'ân* gelmeye başladı. Muhammed, kırk yaşına kadar toplumda herkes tarafından bilinen, tanınan, babası, anası, dedesi ünlü bir ailede yetim olarak büyüdü. Gizli, bilinmeyen değildi. Dürüst sağlıklı biri olarak kutsal bir bina olan Kâbe'ye önemli taşın yerine konmasında ileri gelenlerin beğenisini kazanarak ve her tarafın saygı duymasını sağlayacak şekilde taşı yerleştirmişti.

Toplum çağlardan beri Tanrı'nın vahiy ettiği bir kimseyi görmemişti. Ancak komşu toplumlarda Yahudilerde Tanrı'nın peygamber gönderme geleneği vardı. Hz. Muhammed de tarihin derinliklerinde peygamberlik verilen bir aileden gelmekte idi. Beş yüz yıldan beri de Tanrı hiçbir peygamber göndermemişti. Arap toplumu da kendilerine bir peygamberin gelmesinin umudunu taşıyordu. Hz Muhammed peygamber olarak gönderilince, toplumda peygamberin ne olduğunu bilen yaşlılar sevindiler. Ne var ki, Muhammed bozuk inanç düzenine *yeni bir düzen* vermek, toplumda *yeni bir ülkü* ve *amaç* getirmesiyle görevini işleme ve eyleme geçirdiğinde en çok çıkarlarının bozulacağını görenler karşı koymakta hiç gecikmediler. İnsanları her yöne yönlendiren temel şey, inançları olduğu için önce onların *inançlarını düzeltmek* gerekirdi ve insanın gereksinimlerini en iyi düzenleyen *zihnini* eğitmekten başka etkili bir yol yoktu.

Kur'ân'ın getirdiği yöntem, önceki peygamberlere uygulanan yöntemden ayrıcalıklıdır. Kur'ân'ın alıntılacağı peygamberlere gelen vahiy; *doğru inanç olup*, toplumun yanlış inancını düzeltmekti. Kur'ân'ın getirdiği vahiy ise *bilgi* ile yanlış inancı düzeltmektir. Bunun için gelen vahyin ilk cümlesi 'oku' ile başlıyor ve oku buyruğunun türemiş olduğu fiilin kökü de okuma olan *Kur'ân* olmuştur. Kur'ân'da uyulması, eylemleştirilmesi istenen 'bilim'dir. "Bilgin olmayan şeyin ardına düşme."³

Kur'ân'ın getirdiği dinin adını '*İslam*- doğruya içtenlikle bağlı ol' olarak koymuş ve bunun da "Tanrı katında dinin İslam"⁴ olduğu deyimi ile insanoğluna bildirmiştir. Kur'ân önceki peygamberlere gönderilmiş olan dinlerden seçme öğütler yaptığı gibi insanoğlunun akılları ile buldukları doğruları ve gerçekleri de kendi düzenine özümseyerek koymuş, akla ve bilime dayanan bütün insanlara *tek din* olarak sunmuştur. Kuşkusuz Kur'ân; Tanrı'nın Muhammed'e yazdırdığı (dikte ettirdiği) bir kitap olması, dili Arapça olduğu halde Araplara özel bir din olmadığı İslam kelimesi içinde açıktır. "Doğruya içtenlikle bağlanan" kimdir? Bu kimse Arap, Türk herhangi bir ırktan değildir, kendisini Müslüman diyene özel de değildir. O, Arapça bir kelime olan 'İslam'dan hiç haberi olmayan kimsedir. *Tanrı* deyip doğru olan cennete girecektir.⁵ Tanrıyı ve doğruluğu anlamak isteyen Kur'ân'ı okur.

Kur'ân'ı Anlama Yöntemleri

Kur'ân'ın Arapçası, nazil olduğu zamandaki Arapların kullandığı Arapça idi. Araplar kelimeleri o zamanda hangi anlamda kullanıyor idiyse, ona göre çalışmalar yapılmalıdır.

* Prof. Dr., Ankara Üniversitesi.

¹ Al-i İmran 3/19.

² Rahman 55/2.

³ İsrâ 17/36.

⁴ Al-i İmran 3/19.

⁵ Fussilet, 41/33.

- Bir anlamı tespit etmek için, lügatlerden *kök kelimenin* bütün türemişlerinin baştan aşağı hepsini okuyup iki hususa dikkat etmek gerekir:

(1) Biri türemiş kelimeler ile kök arasında bir anlam değişikliği olup olmadığı ve kök ile ilişkisinin hangi yönden devam ettiğine veya etmediğine veyahut da yepyeni bir anlam olup olmadığına bakılmalıdır:

- Kök kelimededen türeyen kelimelerin hangisi Kur'ân'da kullanılıyorsa, o anlamı gözden kaçırmamalıdır.

- Kökten türemiş kelimelerden bazıları başka kökten olan kelimelerle eş anlamda (müteradif) olabilir. Bu semantik bilimini ilgilendirir ve incelenmekte olan kelimenin daha iyi anlaşılmasına yardım eder ve onu pekiştirir.

(2) Arapça lügatlerden üçüncü hicri asırdan önce yazılmış lügatler *öz anlamı* verir. Üçüncü asırdan sonra yazılmış lügatler mezhep içtihatlarının etkisinde olarak kök kelimeye mezhep görüşüne uygun anlam verilmekte olduğu için bunlar üçüncü asırdan öncekilere bakılarak kontrol edilmelidir:

- Dil konusunda hiçbir mezhebe güvenilmemelidir. İlim adamının mezhepçi olması bilim insanlığı niteliğini yok eder. Tarih boyunca hiçbir mezhebin diğer mezhebe dayanarak yanlışını düzelttiğini görmedim. Mezhepçilerin de onulmaz bir alışkanlığı vardır. Bu da mezhepçiliği sürdürmek için kesin bir aykırılık ve ayrılık ortaya koyma geleneğidir. Bu bugün Türkiye'de bile uygulanıyor. Siyasi partiler arasında fikir özgürlüğü olmadığı gibi dini mezheplerin her türlüşünde alışveriş ve özgür davranış yoktur.

Müslümanları birbirine düşman eden tekfir geleneği budur. Burada şunu vurgulamak istiyorum: Fıkıh mezhepçiliği, İslam'da hukuki bozuklukların ve haksızlıkların bir düzen altına girmesini engellemiştir ve düzen bozukluğunun sebebidir. İslam'da ahlak sisteminin kurulmasına yegâne engel, tasavvuf tarikatları olmuş ve olmaktadır. Tasavvuf, *Kur'ân'ın aktif, edimsel ahlakına* karşı pasif ve nihilist güdümlüdür.

Buraya kadar anlattığım Kur'ân-ı Kerim'in *ne dediğini anlamak* içindir. Bunlardan sonra Kur'ân'ın *ne demek istediğini anlama* durumu gelmektedir. Bu her bilginin kendi alanındaki bilgi yeteneğine göre değişik olur. İşte *icthadı* bunlar yaparlar. Ne demek istediğini anlamanın da yöntemleri vardır. Değişik bilimlerdeki bilimsel kurallar başat olarak göz önünde bulundurulur. Benim verebileceğim bir ölçü; bütün bu *ne demek istediğinin anlamı, ne dediği anlamının açısını aşmamalıdır*.

Doğrusu din konusunda iki türlü kaynaktan içtihat yapılır:

(1) Biri, *nassa* (Kur'ân'a) *dayanarak*

(2) Diğeri de *nass olmayan konularda*. Nass olmayan konularda içtihat yapılırken *akla* dayanan *burhan kanıtları* kullanılır. Kur'ân-ı Kerim bunlara şu biçimde seslenir: "Burhanınızı getirin" (Bakara 2/111; Enbiya 21/24). İşte bu, Kur'ân'ın nassın dışında akli bir delili de kaynak aldığını gösterir.

Biri, Kur'ân'da şöyledir, dediği zaman, önce Kur'ân'ın öyle dediğini göstermeli, sonra ondan neyi anladığını ortaya koymalıdır. Kur'ân'ın en önemli kuralı bilmeye, bilgiye öncelik vermesidir. Herhangi bir sanı, zan, tahmin ve hayal kaynaklı bilgiyi Kur'ân kabul etmemektedir. Mezheplerin çatışmalarının en önemli nedeni, bin küsur yıldır hem Kur'ân'ın bilim yolundan hem de aklın ilkelerinden ayrılımlarındandır. Örnek vererek sözü uzatmak istemiyorum. Fikir ayrılığı Kur'ân'a ve akli burhana dayanmaz, mensup olunan mezhepçiliği yapacak olursak, hiçbir zaman bir noktada

buluşulmaz. Kendisinin tarihi geleneği olarak mezhebini haklı çıkarmak ne kadar yanlış bir tutumdur. Kur'ân'ın ve aklın kabul ettiği İslam ile ilgisi yoktur.

Kur'ân'a Karşı İşlenen İnanç ve Şeriat Yanlışları

İnanç özgürlüğüne, bilim özgürlüğüne, ahlaki özgürlüğe, insan hakları özgürlüğüne düşman olma geleneğini icat eden, destekleyen siyaset ve bilim adamları Kur'ân'ı öteleyip etkisiz yapmış ve Müslümanları perişan etmişlerdir.

Kelime ve Kavram Tespiti

1956 yılında Ankara İlahiyat Fakültesi İslam Felsefesi bölümüne asistan oldum. Hocam Faslı Prof. Muhammet Tanci idi. Doktora tezimin ismi, *Kur'ân'da İman Esaslarının Tespiti ve Müdafası* oldu. Bu tezi hazırlarken 'iman' kelimesini Kur'ân'da taradım. İman edilmesini emreden ayetleri, inanın dediği ayetleri, inancı övdüğü yerleri, herhangi bir nesneye inananları yerdiği ayetleri tespit ettim.

Bunları sınıflayınca beş nesneye iman edilmesi gerektiğini gördüm. İmanın esasları olan bu beş nesne üç ayette bir arada sayılmıştır. Kur'ân'ın diğer yerlerinde bu nesnelere bazen yalnız biri, Allah'a iman, geçiyor, bazı yerlerde Allah'a ve ahirete iman geçiyor, bazı yerlerde yalnız ahirete iman geçiyor, bazı yerlerde Allah, ahiret, peygamber geçiyor. Ancak hepsinin bir arada geçtiği ayet Bakara; 2/177: "Tanrıya, sonraki güne, meleklerle, kitaba ve peygamberlere inananlar en iyi kimselerdir." Nisa; 4/136: "Ey inananlar! Tanrıya, elçisine ve elçisine indirdiği kitaba, daha önce indirdiği kitaba da inanın. Kim Tanrıya, meleklerine, kitaplarına, elçilerine ve sonraki güne inanmazsa, kuşkusuz derin bir yanılığa sapmış olur." Bakara; 2/285: Eğitenden kendisine indirilene, elçi de inananlar da inandı. Her biri Tanrıya, meleklerine, kitaplarına, elçilerine inandı. Biz elçilerinden hiçbirini diğerinden ayırmayız."

Bu yöntemle Kur'ân-ı Kerim'de kadere inanmanın olmadığını tespit ettik. Kader kelimesi Kur'ân'da başka anlamlarda *ölçüm, miktar* gibi nesnelere kullanılıyor. İman esasları değişime uğramaz olduklarından Kur'ân'dan başkası ile ortaya konamazlar. Çünkü, Kur'ân-ı Kerim'deki kesin kanıtı dayandırmaları şarttır, Kur'ân kesin Tanrı'nın sözüdür. Kur'ân'ın kesin Tanrı'nın sözü olduğunun kanıtı Kur'ân'ın kendisidir.

Mucize Sorunu

Hız Muhammed'in Kur'ân'da ve dışında *bir mucizesi* yoktur. İsrâ suresinde yüce Allah mucize devrini kapattığını açıklamıştır.⁶ Hız Muhammed'in *miraç* olayı diye bir olay olmamıştır. Rivayetçi hadisçilerin sözleri, Hız Peygamber'e iftiradır, yalandır. Olayların yanlış anlatılmasına, yalan denir. Yanlış fikirde olur. Yalan yerine göre büyük suçtur, onun telafisi, onarımı güçtür. Yanlışın da onarılamayacak bir suça neden olması halinde, o da yalan kadar kötü olur. İsrâ olayını anlatan ayet gayet açık Arapça bir ifadedir. Ayette Hız Muhammed'in gecenin bir vaktinde Mekke'den çevresi verimli kılınan en uzak bir tapınma yerine götürüldüğü anlatılmaktadır. Yüce Tanrı'nın amacı kendi ilkelerini ona göstermektir.⁷ Yüce Tanrı, kulu Muhammed'e vazederek bildirdi ve ruhu rüya ile gitmiş değildir. *Vahiy*, en kesin ve açık kanıtlı bildiridir. Hız Peygamber'in en uzak tapınağa gitmesi, ruhen değil, bedenen de değil, ilmendir. O

⁶ İsrâ; 17/59.

⁷ İsrâ; 17/1.

da Tanrı'nın vahyidir. Tanrı ona tarihteki olaylarda peygamber gönderdiği milletlerin de zalim olduğu örneğini veriyor, anlayana!

Olayda göğe çıkmak diye bir belirti, işaret, kelime ve yönlendirme yoktur. Burada *ayetin belirttiği ilkeleri* yüce Tanrı peygamberine iki ayet sonra anlatmaktadır. Bu da peygamberler tarihinde uyguladığı *adalet* ilkesidir. İsrail oğullarına o kadar peygamber gönderdiği ve kendilerine hükümranlık bahsettiği halde, Yüce Tanrı'nın insanoğlundan istediği en üstün adalet ilkesine göre yönetmenin gereklerini yerine getirmeleri gerekirdi. Bu veriler peygamberlerin insanoğluna örnek olmalarını amaçlıyordu. Bunun daha önce de kendilerine uyarısı yapılmıştı. Ne var ki, İsrail oğulları Yüce Tanrı'nın bu uyarısına hiç aldırmayıp kıyıcılığa başlayınca, Tanrı onları cezalandırmak için Asur ve Babilileri gönderdi, egemenliklerini yıktılar ve yerlerini altüst edip sürgün edildiler. Oldukça uzun bir süre sürgünde kaldılar.

Yüce Tanrı, akıllanmış kabul ederek, onları bir daha denemek istedi. Aslında Yüce Tanrı İsrail oğullarını değil de başka milletlere imkan verip insanoğluna başka bir örnek uygulayabilirdi. Ancak, İsrail oğullarının başına böyle bir deneme daha yaparak insanoğlunun ders alıp almadığını ve akıllanıp akıllanmadıklarını ortaya koymak istedi. Onlara yardım etti, yine egemen bir devlet kurdular, İsrail oğulları da diğer insanlardan farklı olmadıklarını ortaya koyarak yine kıyıcılığa başlayınca Tanrı'nın adaletine yine çarpıldılar ve bu sefer Yüce Tanrı, Romalı kullarını gönderip yerlerini çiğnetip hükümranlıklarını yıkıp onları yine sürgün etti. Yüce Tanrı'nın Hz. Muhammed'e göstermek istediği ayetler, bu olaylar olup yine bitmedi. Öğütler devam ediyor. Bundan sonraki ayette Yüce Tanrı diyor ki "Tanrı'nız size yine yardım edebilir. Ancak siz dönerseniz, biz de döneriz."⁸ Buradaki ayetler, Yüce Tanrı'nın insanoğluna adaletinin şaşmadığını hiç kimseden ve milletten taraf olmadığını, peygamber gönderse de, göndermese de, hiçbir soyun ve kabilenin değil, herkesin, bütün evrenin Yüce Tanrısı olduğunun kanıtını veriyor. Kur'an'a inandıklarını söyleyenler, anlamıyorlar ki! Müslümanların durumu Kur'an'ın istediği durum değil, onun için perişanlık içinde vatanlarında başkalarının, düşmanlarının kölesi gibi yaşıyorlar.

Kur'an Okumanın Yasaklanması

Bağdat'ta özel hocam *Muhammed Kızılıcı*'ya her gün ikindiden sonra ders okumaya giderdim. Tefsir, kelim, hadis okurdum. Bir gün kendisine, bu hocalar Kur'an okumuyor, dedim. Kendisi de bir hocaya, Kur'an okuyor musun, sorusunu sormuş, hoca da demiş ki, müçtehit olma niyetim olmadığı için Kur'an okumuyorum. Evet, Kur'an okuyan hoca müçtehit olur. "İnançsızlar, bu Kur'an'ı dinlemeyin. Okunurken gürültü çıkarın, belki üstün gelirsiniz"⁹ dediler. Kuş beyinli ve dar kafalı (bunlara âlim demek gerçek âlime hakaret olur) kimseler ayetlere yanlış anlam vererek, ayetler hakkında yalan uydurarak, Kur'an okumayı yasaklıyor.

861 yılından beri (2013) dört rivayetçi taife Kur'an'a ve akla karşı cephe aldılar: Birinci asırda *hadisçiler*, ikinci asırda *tasavvufçular*, üçüncü asırda *mukallit fakihler*, dördüncü asırda *mukallit kelamcılar*. Kur'an'ı bilim için okumazlar, dua için ve namazda okurlar. Mezhepler yarışarcasına Kur'an'ın abdestsiz okunmasının caiz olmadığını iddia ederler. Vakıa suresindeki 79 uncu ayeti delil getirirler. Ayetteki 'el-mutahharûn' kelimesine yanlış anlam verirler. Hadisçiler de hepsine destek verir. Yaptığım araştırmalarda bir mezhep âlimi, *usuli' fikh* eseri olduğu halde ayette, kendi mezhebindeki abdestsiz Kur'an okumama, manasını

⁸ İsrâ;17/8.

⁹ Fussilet 41/26.

çıkartmak için kelimeye istediği manayı verdi. Türkçe çevirilerde de ‘el-mutahharûn’ kelimesine ‘et-tahir’ anlamı veriyorlar. Bu kadar tartışmalı kelimeyi yanlış çevirmelerinde özensiz olmalarına, ben demiyorum, siz ne dersiniz? Fakihler, açık anlamlı kelimeye yanlış anlam vererek mezhepçilik yarışı içinde Kur’ân’ın okunmasına engel oluyorlar, putperestlere taş çıkarıyorlar. Bir de siz *anlamazsınızcular*, var. Bin küsur yıldan beri İslam adına Kur’ân’la böyle savaşıyor. Bu, yetmiş yıllık okuma yaşamımdaki Müslümanlarla ilgili raporumdur.¹⁰ Oysa Kur’ân-ı Kerim, Kur’ân okumaya yalnızca bir şart getiriyor ve bu şart tam *tarafsız ve bilimsel olma* şartıdır. “Kur’ân okuyacağın zaman taşlanmış şeytandan Tanrı’ya sığınmayı dile.”¹¹

Öğrencilerime sınıfa girdiğiniz zaman bilgilerinizi kapıda emanetçiye bırakın, giderken alırsınız. Dolu kapla pınara gidip su alınmaz, derdim. Bu ayeti öğrencilerime anlatırken, sordum abdestsiz Allah’ın adını söyleyip, tespih çekebilir misiniz, yani Allah’ın adını zikrederek ibadet etmek caiz mi? Evet, dediler. Kur’ân’da ne var; şeytanın, iblisin, firavunun, putperestlerin adlarını abdestsiz okumanın caiz olmadığını söyleyenin, aradaki farkı anlamamasından dolayı mükellef olma şartı düşer. Çünkü mükellef olması için akıllı olması gerekir.

Hiz. İsa otuz yaşında ölmüştü. 1994 yılında Katoliklerin çıkardıkları “Catechism of the Catholic Church” adlı kitaptan birkaç cümleyi buraya almakla yetineceğim: “Mandalene Mary ve kutsal kadınlar İsa’nın bedenini son olarak yağlamak için gelmişlerdi. Çünkü kutsal Cuma günü akşamı Cumartesi erken başlamıştı, yağlayamamışlardı. İsa’nın mezarının boş olduğunu ilk defa bunlar gördü. Ancak hiç kimse ve Evangelistlerden hiç biri gözle İsa’nın dirilmesine gözcü olmadıkları halde göğe yükselmesini hayal ettiler. Hiç kimse bedeni ile kalktığını görmedi.”¹²

Bu iki cümle Hiz. İsa’nın gerçek, doğal durumunu ortaya koyuyor. Yahudi kültürü, Babil, Asur ve Roma, Yunan kültürünün hayal edip özgünleştirdiği bugünkü üçlü (kişilikli) Hıristiyan kültürünün gerçek İsa’nın öğretmekle yükümlü olduğu dinden ne kadar uzak düştüğünü biz Müslümanlardan önce ve şimdiye kadar bazı gerçek Hiz. İsa’nın dinini dile getiren Hıristiyan din adamlarının bulduğunu bilmekte yarar olduğuna inanıyorum. Hele üçlü tanrı inancının en çok savunucuları arasında bile ruhen sıkıntıda olanları görüşmelerde anlaşılmalıdır.

Hıristiyanlara göre Hiz. İsa ölmüş ve gömülmüştür. Ancak mezarı daha sonra açılmış ve içinde kimse görülmemiştir. Bu da onların gözleri ile gördükleri bilgidir. Bundan sonrası da onlar tarafından kesin bilinmemekte, ancak imgelemektedir. Bilimle hiçbir ilişkisi yoktur. Kur’ân açısından, bu sonraki (ikincil diyelim) din kültürünün bizim dar düşünceli ya da düşüncesiz İslamcı okumuşların arasında Hıristiyanlardan daha istekle ve hevesle bu inancı savunduklarına, Kur’ân ve İslam adına değil, insanlık adına üzülmemin bir görev olduğuna inanıyorum. Çünkü Kur’ân içerik ve ilke olarak bir toplumun, bir ulusun ve soyun tekelinde olmayıp yücelerden Yüce Tanrı’nın tekelindedir. Her insanın şartsız, kaygısız buna ortak ve sahip olma hakkı vardır.

Müslüman nakilciler Hiz. İsa’yı Hıristiyanlardan alıp onun öldüğünü kabul etmediler, onu canlı olarak göğe çıkardılar, son zamanda Şam’da Emeviye Cami minaresinden inip imama müezzin olacak, Hiz. Muhammed’in ümmeti kaydedilecektir, dediler. Onun için ölmemesi gerekir. Çünkü **İsa ölürse kıyametten önce gelemez, gelebilmesi için ölmemesi gerekir.** Hıristiyan düşüncesi bunu bilmez. Bunu anlatabilmek için hadis uydurma hareketi başladı. Kur’ân, Hiz. İsa’nın öldüğünü açıkça anlattıktan sonra, onu yalanlamak ve İsa sağ olarak yaşayacak ve kıyametten önce gelip adaleti gerçekleştirecek, domuzu öldürecek, niçin? Ancak

¹⁰ Daha geniş açıklama için *Kur’an’a Göre Araştırmalar* VII, Hüseyin Atay, 2013, Ankara.

¹¹ Nahl 16/98.

¹² *Catechism of the Catholic Church*, 146/641-647,

akılları şunu kesmedi. Hz. Muhammed'in kendi âlimleri adalet konusunda İsrail oğulları gibi görevlerini yapamadıkları için İsa gelip adaleti gerçekleştirecektir. Böylece kafalarına göre Hz. Muhammed daha büyük peygamber olacak. Oysa İsa'ya gelmesinden sonra yaptırdıkları işlerin Hz. Muhammed'in yaptıklarından daha önemli olduğunun farkında değiller. Bu İsa sorunu çok büyük felakete sebep oldu. Bu da yalandan iyilik gelmez olduğunu gösteriyor.

Yüce Allah, İbrahim'i peygamber yapınca, İbrahim o kadar sevindi ve akıllı davrandı ki, Allah'tan peygamberliği kendi soyuna özgü kılmasını istedi. Bu Allah'ın hoşuna gitmedi, Allah şart koştu, zalimlerden olmamak üzere¹³ söz verdi. Yüce Tanrı sözü yerine getirdi. Birçok peygamber İbrahim soyundan geldi. Ancak güçlü olduklarını gördüklerinde millete kıyıcılık (zulm) etmeye başladılar ve Tanrı adaletini göstererek onların saltanatını en güçlü kulları ile yerle bir etti ve kendileri de esir edildiler. Yüce Tanrı, İsrail oğullarının akıllandığını veya akıllanmadığını göstermek için onlara yine yardım etti. Yine eski yerlerine gelip devlet kurdular, kuvvetlenince yine kıyıcılığa başlayınca bu sefer onları Romalılarla cezalandırdı. Saltanatları yıkıldı ve dünyaya dağıldılar ve perişan oldular. 2013'de İsrail Devleti, ne yaptığını ve ne yapacağını düşünüyor mu?

İsrail oğullarından son ve mucizevi bir şekilde Meryem'in oğlu Hz. İsa'yı yarattı. Kendisi de babasız bir şekilde (Kur'an'a göre) Meryem hamile kalarak doğmuş olduğunun farkında olarak kendi milleti İsrail oğullarına üstten bakmaya (benim anlayışım) başlayınca İsrail oğulları onu beğenmediler ve onu kabul etmediler. Yüce Tanrı ona yardımda bulundu ise de yine kendisi beceremedi. Çünkü insanın kendisi de özgür olarak bir şey yapması gerekir. Otuz yaşında öldü ve ancak on iki kişiyi kendisine bağlayabilmişti. Eğer Hz. İsa Tanrının istediği gibi başarı gösterebilseydi, belki de son peygamber olurdu. Olmayınca Yüce Tanrı yine İbrahim soyundan Muhammed adında birisini peygamber yaptı. Yüce Tanrı Kur'an'da kendi yarattıklarını sergiliyor. Nasıl ki bir fabrikatör çıkardığı malı satmak için onu anlatıyor ve tanıtıyorsa, Yüce Tanrı da buna benzer biçimde insanları tanıtıyor. Diyor ki: "Tanrı hiçbir şeye gücü yetmeyen ve başkasının malı bir köle ile, kendisine katımızdan verdiğimiz güzel besinden gizlice ve açıkça veren kimseyi örnek veriyor. Bunlar hiç eşit olur mu?" "Tanrı iki adamı örnek veriyor. Hiç bir şeye gücü yetmeyen, yöneticisine yük olan, bir yere gönderse bir iyilik getiremeyen dili tutuk biri ile doğru yolda olarak adaletle buyuran kimse bir olur mu?"¹⁴

Hz. Muhammed daha annesinin karnında iken babası ölüyor ve babadan yetim kalıyor. Altı yaşında iken annesi ölüyor, anneden de öksüz kalıyor. Sekiz yaşında iken dedesiz kalıyor. Fakir amcası Ebu Talib'in yanında üç destekten yoksun olarak büyüyor. Ailesi ve dedesi Kureyş kabilesinin başkanlarından biri idi. Kendisi bütün aile içinde babasız, annesiz, dedesiz büyüyor. Herkesin gözü onda, kimsenin gözünden kaçıp saklanacak bir durumu yok. Amcasına yardım edebildiği kadar yardım ediyor, hayvanlarına çobanlık ediyor. Amcası ticaret kervanı ile Şam'a gittiği zaman ona arkadaşlık ve yardım ediyor. Annesinin tarafı zaten uzakta olan Yesrib şehrinde (sonra Medine oluyor). Mekke'de iki defa evlenmiş oldukça zengin ticaret yapan bir hanım ticaret kervanına bakacak birini arıyor. Yirmi beş yaşında Muhammed'i öneriyorlar. Muhammed, böylece kendine bir iş bulmuş oluyor ve ticaret işini iyi yönetiyor. Böylece ticaretini yönettiği dul Hatice hanımla evleniyor. Artık çoluk çocuk sahibi oluyor. Kızları evleniyor. Artık Muhammed toplumun erkekleri içinde herkesin küçükten beri yanlarında büyüyen bir toplum insanı oluyor. Zengin de oluyor, toplumun ileri gelenleri gibi yazları

¹³ Bakara; 2/124.

¹⁴ Nahl; 16/77-76.

sayfiyeye gidiyor. Mekke dağlık, ormanlık olmadığı için yazın serinlemek üzere dağlarda ve tepelerin kuytu yerlerinde ve kovuklarda serinlemeye millet gittiği gibi Muhammed de gitmeye başlıyor. Muhammed o yaşlarına kadar (kırk yaş) toplumda dürüstlikle bilinmekte ve anılmaktadır. Nereye gitse herkesin gözü onu aramaktadır. Serinlemek için gittiği dağın kovuğunda bir gece uyurken rüyasında bir melek ona bir şey okutmaya geliyor. Okuma bilmediği halde melek onu ısrarla okutmaya çalışıyor. Sıkılıyor ve ne okuyacağım ki, diyor. Melek ilk defa ‘oku’ ile başlayan bir ayeti okuyor ve uyanıyor. Melek de gidiyor.

İşte kırk yaşına gelen Muhammed böyle vahiy alınca peygamber oluyor. Ben artık Hz. Muhammed’in küçüklüğünden beri hayatını okuyup düşündüğümde yüce Tanrı, Muhammed’i bir yaşamdan geçirdi ve bütün devrelerini kısaca anlattım. Yüce Tanrı hiç kimseye sezdirmeden, bildirmeden Muhammed’i özel biçimde eğitime tabi tuttu. Kırk yaşına kadar yaşadığında hiç bir yanlışa düşmedi. Yüce Tanrı onu kırk yıl içinde hiç doğrudan uymadı. Bu da şunu gösteriyor. Kırk yıl yalnız **kendi aklı ile hareket etti**. Artık onun vahiy ile yanlışlardan doğruya yöneltme ihtiyacı yoktu. Bu kadar dürüst bir kimse ancak vahye muhatap olup başkasına anlatmak için seçilmiştir. Sonra babasının ve anasının küçükken ölmeleri, onun peygamberliği kolayca ve rahatça yapabilmelerini sağlamaktı. Kendisine yapılan düşmanlıkları anası ve babası sağ olsalardı, kendi durumu ve onların durumu nasıl olurdu. Hz. Muhammed’in yetim kalmasının felsefesini burada aramak gerekir. Onun için ben diyorum ki, Yüce Tanrı, Muhammed’i hiç kimsenin ve kendisinin bile farkında olmadığını Kur’an’da bildiriyor. Çünkü bu özel bir peygamber olacak ve peygamberlik onda bitecektir. Tanrı’nın programı bu idi. Muhammed’i öldürmek için Yahudiler, Araplar ve Kureyş kabileleri hazırlanıp gelmediler mi? Bazı tehlikeleri Hz. Peygamber kendi aklı ile savdı, bazen de Tanrı’nın gizli vahyi ile savdı. Tanrı sıkışan herkese gizli bilgi verir¹⁵ ve verdiğini bildirmez. Buna sezgi denir. Peygamberlere de bu gizli bilgi verilir. Ancak insanlara bildirilecek vahiy melek aracılığı ile sözlü olur.

Hadis tarihi açısından bakınca hadis yazımına izin ve emrin ancak hicretin ikinci yüzyılında olduğu vurgulanmaktadır. Hz. Peygamber, Kur’an’la karışmasını diye kendi konuşmalarının yazılmasını yasaklamıştır. Hz. Peygamber’den sonra sahabe bu buyruğa gereği gibi uymuş ve Hz. Ömer’in de hadis yazımı ve hatta rivayetini yasaklamakta çok titizlik gösterdiği bilinmektedir.¹⁶

Hicretin ilk yılında hadis yazmak yasak olduğuna göre hadis uydurması ikinci hicri yüzyıldan sonra alabildiğine bilen bilmeyen, ağzı laf eden etmeyen *hadis yazmıştır*. Buna göre ilk hicri asırda yazılı hadis bulunursa, onun sağlam senetli olması kuvvetle muhtemeldir. Bu ihtimal onun gözden geçirilmesini kaldırmaz.

Kur’an’ın tefsiri konusunda iki yöntem iki ayrı kaynağa dayandırılmıştır. Biri *akıl*, diğeri ise *rivayet*. Akıl, *Arapçayı* esas almış, rivayet; *hikayeyi* esas almıştır. Rivayetin Kur’an’ı anlamada sağlam ve doğru yol olmadığını en açık ifadeyle Ahmed b. Hanbel söylemiştir. Onun bu konudaki ünlü sözü şudur: “Üç nesne vardır ki, temelleri yoktur: Biri tefsir, ikincisi melahim (çoğulu melheme) savaşları, üçüncüsü megazi (meğzanın çoğulu) saldırılar”. Burada anlatılmak istenen rivayet ile tefsir etmektir. Bunun temeli yoktur. Sağlam, doğru bir senedi (isnat) yani dayanağı, belgesi yoktur. İmam Şafii’den nakledilen yalnız yüz hadistir.¹⁷ Ahmet b. Hanbel 241

¹⁵ Şura; 42/51.

¹⁶ Muhammed Zefzaf, Külliyyetul-ulum Vekili, *et-Tarif bil-Kur’an vel-Hadis*, Kuveyt, 1979. S: 211,212.

¹⁷ Muhammed Zafzaf, *et-Tarif bil-Kur’an vel-Hadis*, Kuveyt, 1979, s:173.

h. 855 m. de ölmüş, Hanbelilerin imamıdır.¹⁸ Ahmed b. Hanbel'in beş ciltlik hadis kitabı var. Mısırlı Hasan Banna'nın babası Ahmed Abdurrahman Banna, Ahmed b. Hanbel'in hadis kitabını fıkıh konu başlıklarına ayırıp yirmi dört cilt olarak şerh etti. Ahmed b. Hanbel'in hadislerle Kur'an'ın tefsirini eleştirdiğini ve hadislerin sağlam olmadığını anlatmış oldu.

Ibn Cerir Taberi (ö. 310 h. 922 m.) hem *dil* ve *akılla* ayetleri anlatıyor, hem de birçok rivayetlerle ayetlere verilen anlamları zikrediyor. Ancak rivayetlerin doğru veya yanlış olmalarına değinmiyor. Okuyuculara bütün rivayetleri anlatıyor, okuyucu eleştirsin ve ayıkласın. Hz. İsa'nın ölümüyle ilgili Kur'an'da iki açık anlamlı ayet şunlardır: “Ey İsa! Doğrusu seni öldürecekim ve kendime yükseltecekim.”¹⁹ Ona seni öldürecekim ve kendime çıkaracakım dediği zaman onu öldürdü ve kendine yükseltti.²⁰ Taberi'nin verdiği bu anlam tamamen Kur'an'ın dediğidir. Ancak Ahmed b. Hanbel'den yetmiş yıl sonra hadis uydurması o kadar çoğaldı ve Taberi rivayet olarak epeyce uydurma sözü tefsirine aldı, ben bir ikisine değinecekim.

“Tevil ehli ihtilaf etti. Vefat, uyku demek, seni uyutacağım. Abdullah b. Abi Cafer, babasından, uyku ölümü, dedi. Hasan dedi: Peygamber Yahudilere dedi. İsa ölmedi, kıyamet gününden önce size dönecek. Başkaları ben seni yerden alacağım bana çıkaracağım. Vefatın anlamı kabzettir. Abdullah b. Salih, Muaviye'den, o da Ali'den o da Abbas'tan “ben seni müteveffa edeceğim, ben seni öldürecekim, dedi.”²¹ Bu ayete Taberi ölüm anlamını verdikten sonra, rivayetlerde vefatı uyku olarak yorumlayan ve ölüm olarak alan var. Ayrıca Ebu Hureyre'den ve o da Peygamberden rivayet ettiği hadiste şu sözler yer alıyor:

“Beni öldürdüğün zaman.”²² Yüce Allah bu ayette İsa'nın da kabul ettiği gibi beni öldürdüğünde, diyor ki, beni kendine kabzettiğin, kastediyor. Burada yüce Tanrı İsa'ya milleti fiillerini ve sözlerini, kendisini öldürdükten sonra bildiriyor.”²³

Buradaki anlam apaçık olduğu için Taberi başka rivayete gerek görmüyor. Taberi'yi de ilk sayılacağı için ayeti uydurma rivayetle eşit tutma bir eğilimi ortaya koymasını Kur'an'ın Tanrısal ifadesine şüphe getirme ihtimalinden dolayı eleştiriyorum. En büyük eleştiriyi Muhammed Şevkani'nin tefsirinde gösterecekim. 1250 h. 1834 m. Yılında ölen Zeydi âlimlerinden biridir. “Neylul Evtar” adında sekiz ciltlik fıkıh ve hadis karışık önemli bir eseri var. Eskiden beri okurum. Ancak tefsirindeki İsa ile ilgili ifadesini hiç mantıklı görmem ve çok ayıplarım.

Önemli Kural:

Hz. Peygamberin söz ve uygulamaları, asla Kur'an'a denk, imanın ve şeriatın kaynağı olamaz. Hayatındaki dini uygulamaları ve sözleri sağlığında geçerli olup ölümünden sonra yalnız dini metin kaynaktır, başkası değil. Çünkü Kur'an evrensel kural ve ilkeler koyar, her zaman ve her yerde uygulanabilir. Yalnız akıl ve Kur'an esas alınca İslam, her çağda insanların dini gereksinimlerine yanıt verebilir.

¹⁸ Cafer b. Muhammed Tayalisi şunu anlatıyor: Ahmed b. Hanbel ve Yahya b. Me'in Bağdat'ta Rusafe camisinde namaz kıldılar. Yanlarında bir hikayeci (Kass) kalktı: Ahmed b. Hanbel ve Yahya b. Me'in bize anlattı ve dediler. Bize Abdurrezzak anlattı, o da dedi ki, Mamer Katade'den ve o da Enes'den bize anlattı. Allah'ın elçisi dedi: Yirmi sayfaya yakın hikaye anlattı. Ahmed Yahya'ya Yahya Ahmed'e baktı. Biz böyle bir şey söylemedik. Eğer yalan söyleyeceksen bizden başkasına söyle dediler. Adam, sen Yahya b. Me'in misin dedi, Yahya, evet deyince, adam ben Yahya b. Me'in ahmak olduğunu işitirdim, dedi. İşte hadis uyduran böyledir. Age, s:210. Yahya b. Me'in, ölümü 233 h. 848 m. Ahmet b. Hanbel, Buhari ve Müslim'in hocası idi.

¹⁹ Al-i İmran; 3/55.

²⁰ Taberi, Muhammed Cerir, Tefsir, üçüncü cilt 289.

²¹ Taberi, s:290-291.

²² Maide; 5/117.

²³ Taberi, yedinci cüz, s.139.

“Beni öldürdüğün” denildi ki, bu Tanrı onu yükseğe çıkarmadan öldürdü. Bu bir şey değildir. Çünkü haberler birbirine arka çıktı ki o ölmedi ve gökte dünyadaki hayatı üzerine daimidir. Zamanın sonunda gelecek. Anlamı beni göğe yükselttiğinde demektir.²⁴

Razi, “beni öldürdüğün zamandan kastedilen göğe çıkarmak, aynen ben seni öldürüp göğe çıkardığım gibi mana veriyor. Ebu-Suud da Razi gibi, iki ayetteki öldürmeyi göğe çıkarmak olarak yorumluyor. Bunlar Arapçayı, Hıristiyanların inancına uysun diye yanlış anlamlandırıyorlar. Bunların uydurma, yalan rivayetleri açık anlamlı ayete tercih etmelerinde Kur’ân’ın tabiriyle kitap taşıyan eşekler gibi olduklarının farkında değillerdir.

Dokuz ciltlik Türkçe tefsir yazan Hamdi Yazır Elmalılı, ayetlere doğru Türkçe anlam veriyor. Al-i İmran’daki “seni öldüreceğim ve kendime yükselteceğim” ayetinde²⁵ verdiği sözü Maide’deki “beni öldürdüğün zaman” demekle incaz etti (yerine getirdi) demeyi ihmal etmiyor. Ne var ki Al-i İmran’daki ayete doğru Türkçe anlam verdikten sonra, ehli sünnetin inancına göre İsa ölmeden göğe çıktı, kıyametten önce gelecek diye, tefsir yapıyor. **Ayet ile bu inanç arasında yüzde yüz çelişki olduğunu göremiyor. Bu tefsircilerde bu kadar mantıksızlık olur mu? Hamdi Yazır medresede mantık hocası idi. Bu akılsızlık bin yüz yıldan beri bütün bu medreselilerde ve öğrencilerinde devam ettiği için, batının müstemlekesi olduklarının farkında değiller, müslüman halkı köle olarak iki kat sömürüyorlar. Türkiye’de dahil olmak üzere bütün İslam dünyası aynı durumda olup hiçbirinde ayrıcalık yoktur.**

Hz. İsa’nın öldüğüne, kıyametten önce gelmesine gerek olmadığına, Kur’ân’ın açık anlamlı ayetleri ve bu konuda yanlış olan rivayetler için “*Kur’ân’a Göre Araştırmalar*”, “*Ehli Sünnet ve Şia*” ve “*İslamın İnanç Esasları*” kitaplarımı öneririm.

Türkçede bir deyim vardır. “*Akılsız dostun olacağına, akıllı düşmanın olsun*”. Müslümanlar içinde Hz. Peygamberi çok ve çok sevenler düşünmüşler, onun Hz. İsa’dan çok daha üstün olduğunu ortaya koymak için, onun Hz. Muhammed’in ümmeti olması gerekir ve Hz. Muhammed’e inanması ancak onun, Hıristiyanlara göre ölmüş ve Tanrının yanına çıkmış olduğuna göre, kıyamet kopmadan yeryüzüne inip Hz. Muhammed’in ümmetinden bir imama müezzin olması ile onun ümmetinden olunca Hz. Muhammed’de onun peygamberi olur. Ancak bunun gerçekleşmesi için, **Hıristiyanların dediği gibi ölüp göğe çıkması doğru olmaz, ölmeden göğe çıkıp kıyametten önce gelmesi gerekir. Bunun için Hz. İsa’nın öldüğünü söyleyen ayetlerin manasını değiştirip, ölmeden göğe çıkardılar.** Kıyametten önce geldiği zaman Hz. Muhammed’in ve onun ümmeti -Müslümanların yapamadığı dünyayı, Müslüman edip adaletini yaygınlaştıracak gibi- bir sürü işleri yapmasını ona yakıştırdılar. **Hz. İsa’nın gökten inmesini böylece Kur’ân’a tamamen aykırı bir inanç olarak bütün Müslüman mezheplerine, hadislerde başrol verdiler. Tasavvufçular, fıkıhçılar, tefsirciler ve akılcı olması gereken kelimacılar bu saçma, Kur’ân’a aykırı inancı yayma yarışına giriştiler, inanmayı kâfir saydılar.**

Sonuç olarak, fıkıhçı, hadisçi, kelamcı, hatta İslam tarihçilerine burada göstermeye çalıştığım; Kur’ân’ın hem ne dediğine, hem de ne demek istediğine aykırı olan, hadis denilen rivayetlerdeki Kur’ân’ın açık söylemine ve en önemlisi Kur’ân’ın inanç ilke ve kurallarına karşı olan düşünceleri ve düşündüklerini inatla ve kuvvetle desteklemelerinin temelindeki sakatlık, *mantık* bilmemelerinden kaynaklanmaktadır. *Birinci yanlışları*; hadislerin, peygamberin sözü olmadıkları ifadelerinden anlaşılıyor. *İkinci olarak*, Hz. Peygamberin kendi sözü olsa da *gayba* (

²⁴ M. Şevkani, *Fethul-Kadir*, 2/90.

²⁵ Al-i İmran; 3/55.

bilinmeyene) ait oldukları için, Kur'ân'da Peygamberin *gaybı* bilemeyeceği çok açık yazıldığı için, hiçbir bilgi verme imkânı yoktur. *Üçüncü yanlış*, kendisi Peygamberin ağzından duysa bile, **Peygamberin sözü, Tanrı'nın sözüne eşit olamaz. Tanrı'nın sözü ile insanın sözü hiç bir olur mu?** *Dördüncüsü*, Hz. Peygamberin sağlığında, sahabenin - kendilerine başkaları (raviler) tarafından- nakledilen sözlerde yanlış olacağını düşünmeleri gerekirdi. Yanlış olma ihtimali kuvvetli olan bir sözü, Kur'ân'dan nasıl üstün tutar ve Kur'ân'ın ilkesini iptal ederler.

Bir bilim adamı felsefe, kelam ve mantık bilmezse, onun sözüne, düşüncesine güven olmaz. Bazen doğru, bazen yanlış yapar farkına varmaz. Bu konuda Kur'ân'ın önerisi:

Kur'ân ayeti de olsa düşün, taşın, kimsenin sözünü elekten geçirmeden ardına düşme.